مقاله تحقیقی

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
دوره ششم، شمارهٔ ۲، بهار – تابستان ۱۳۹۷، صفحه ۱۲-۷

ویژگی های پایان نامه های دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در طی دوره پنج ساله

محمد رسول خزاعی (Ph.D)[۱]، علی کریمی (M.D)[۲]، محمد باقر حیدری (M.D)[۳]، مظفر خزاعی (Ph.D)[۴*]

۱. استادیار، مرکز تحقیقات باروری و ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی، کرمانشاه، ایران.
۲. پزشک عمومی مرکز تحقیقات باروری و نا باروری، دانشگاه علوم پزشکی، کرمانشاه، ایران.
۳. استادیار، گروه جراحی، دانشگاه علوم پزشکی، کرمانشاه، ایران.
۴. استاد، مرکز تحقیقات باروری و ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی، کرمانشاه، ایران.

دریافت: ۹۶/۷/۷، اصلاح: ۹۷/۵/۸، پذیرش: ۹۷/۵/۱۰

خلاصه

سابقه و هدف: انجام و نگارش یک پایان نامه مناسب می تواند سر آغازی برای پیشبرد روند پژوهش و شکل گیری شخصیت علمی دانشجویان باشد. هدف تحقیق حاضر بررسی ویژگی های پایان نامه های دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در طی یک دوره پنج ساله (۹۲-۱۳۸۸) است.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی- تحلیلی (مقطعی)، فرم اطلاعات جامعی بر اساس مطالعات قبلی تهیه و داده ها ی کلیه پایان نامه های سال های ۸۸ تا پایان ۹۲ دوره پزشکی عمومی (۲۴۱ مورد) با مراجعه به کتابخانه مرکزی دا نشگاه و بایگانی واحد پژوهش جمع آوری و کد گذاری شدند. داده ها با استفاده از برنامه SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از ۲۴۱ پایان نامه، ۲۰۴ مورد (۸۴/۶۵٪) مربوط به گروه های بالینی و ۳۷ جلد (۱۵/۳۵٪) مربوط به گروه های علوم پایه و اختلاف بین آنها معنی دار بود (p=۰/۰۰۰)، بین گروه های بالینی نیز اختلاف معنی دار وجود داشت (p<۰/۰۵) بیشترین نوع مطالعه توصیفی-مقطعی (۳۹/۴۲٪)، ۷۴ مورد (۳۰/۷٪) مدت زمان اجرای بین ۱۸-۱۲ ماه، ۸۰ مورد (۳۳/۱۹٪) محل نمونه گیری پرونده بیماران بستری، اکثر پایان نامه ها (۹۶/۶۸٪) توسط یک استاد راهنما و توسط یک دانشجو (۹۶/۲۶٪) انجام شده بود، همچنین ۱۸۹جلد پایان نامه ها (۷۸/۴۲٪) دارای مشاور آمار بودند. از نظر نمره ارزشیابی، ۵۱/۸۶٪ نمره بین ۱۸-۱۷ گرفته اند. بیشتر پایان نامه ها (۵۵/۱۸٪) ۳۰ تا ۵۰ صفحه داشته و ۳۵/۶۸٪ بین ۲۰-۱۰ منبع داشتند، همچنین ۷۹ مورد (۳۲/۷۸٪) چاپ مقاله داشتند.

نتیجه گیری: علی رغم تاکید گسترده سیاست گذاران آموزشی پژوهشی، هنوز توجه کافی به پایان نامه رشته پزشکی عمومی نمیشود.

واژه های کلیدی: پایان نامه، پزشکی عمومی، کرمانشاه.

مقدمه

یکی از مهمترین رسالت های دانشگاه های علوم پزشکی، تولید علم از طریق پژوهش است و اکثر پروژه های تحقیقاتی در دانشگاه ها در قالب پایان نامه های دانشجویی انجام می شود (۱). مطالعه درباره کیفیت پایان نامه ها و پروژه ها برای سیستم آموزش دانشگاهی اهمیت زیادی دارد زیرا می تواند به بالا بردن کیفیت پژوهش و آموزش کمک کند (۲). پایان نامه ها به عنوان یکی از مهم ترین فعالیت ها و منابع اطلاعات پژوهشی دانشگاه ها و نخستین تلاش جدی و منضبط دانشجو در طول دوره ای خاص از تحصیل است که دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا موظف به تدوین آن می باشند (۳). پایان نامه رشته پزشکی عمومی درایران، ۶ واحد درسی است و هدف آن آشنایی دانشجویان با انجام تحقیق و مسایل پژوهشی است. یکی از راه های پرورش محققان توانمند، تشویق دانشجویان پزشکی به انتخاب و نگارش پایان نامه پژوهشی است. دانشگاه های ایران سبک های مختلف انتخاب و نگارش پایان نامه دارند و بطور کلی نگارش پایان نامه از اهمیت زیادی برخوردار نیست و متاسفانه این مهم در دانشگاه های علوم پزشکی نیز چندان مورد توجه نبوده و بیشتر بر افزایش مهارت بالینی دانشجویان تاکید می شود (۴). ارائه یک پایان نامه مناسب می تواند سرآغازی برای پیشبرد روند پژوهش در دانشگاه ها باشد. با توجه به جوان بودن و

* نویسنده مسئول مقاله: مظفر خزاعی
آدرس: کرمانشاه، بلوار شهید شیرودی، خیابان دانشگاه، دانشکده پزشکی، مرکز تحقیقات باروری و ناباروری کدپستی: ۶۷۱۴۸۶۹۹۱۴ تلفن: ۰۸۳۳۴۲۷۴۶۱۸، فکس: ۰۸۳۳۴۲۸۱۵۶۳
E mail: Mkhazaei@kums.ac.ir

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

توانایی های بالقوه دانشجویان جهت انجام فعالیت های پژوهشی، پرورش استعداد و پویا کردن مهارت های بالقوه آنان، می تواند در این زمینه موثر باشد (۵). در اغلب کشورهای توسعه یافته نگارش پایان نامه از اهمیت بالایی برخوردار است و نگارش یک پایان نامه مناسب، نشانگر بلوغ علمی دانشجو می باشد (۶). به عبارت دیگر یک پایان نامه، معیار خوبی برای ارزیابی توانایی های علمی، مهارت های تجربی و بالینی، توانایی شخصی برای تحقیق پیرامون یک موضوع مشخص علمی است (۷).

با همه اهمیتی که نگارش پایان نامه دارد،اغلب دانشجویان به پایان نامه با یک وحشت و دلهره می نگرند و این امر موجب میشود تا پایان دوره تحصیلی آن ها به لحظات تلخ و ناخوشایند مبدل شود (۸) و این موضوع در دانشجویان پزشکی بیشتر محسوس است. از طرفی سبک نوشتن پایان نامه ها در دانشگاه های مختلف یکسان نیست و انواع بسیار متنوعی از آیین نامه ها مورد استفاده قرارمی گیرد (۹). درحالیکه دستورالعمل اجرایی پایان نامه های دانشجویان پزشکی عمومی در مورد توزیع پایان نامه ها بین اعضای هیات علمی دانشگاه، انتخاب اساتید راهنما و مشاور، ارزشیابی نهایی، فاصله زمانی بین ثبت تا دفاع و مواردی از این قبیل، نکات قابل توجهی را ارئه نموده اند (۱۰).

تا کنون مطالعات متنوعی، پایان نامه های دانشجویان رشته های مختلف به ویژه رشته پزشکی را بررسی کرده اند که در بیشتر آن ها به ارزیابی شیوه نگارش پایان نامه ها پرداخته شده است (۱،۵،۶،۸). در مطالعه قبلی ما خصوصیات پایان نامه های رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در یک دوره ۵ ساله (۸۷-۸۳) انجام شد که در آن توزیع نامناسب پایان نامه ها بین گروه های آموزشی و اساتید هر گروه، عدم رعایت برخی قوانین (زمان انتخاب تا زمان دفاع)، عدم چاپ مقاله، عدم رعایت اصول نگارشی وجود داشت (۱۲). پس از جلب توجه مسئولان آموزشی پژوهشی به اهمیت و نقش پایان نامه رشته پزشکی و برگزاری کارگاه های متعدد جهت دانشجویان توسط کمیته تحقیقات دانشجویی و مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، انتظار بهبود برخی نقایص و مشکلات انتخاب و ارائه این مدارک علمی وجود داشت. لذا هدف مطالعه حاضر بررسی ویژگی های پایان نامه های رشته پزشکی کرمانشاه در یک دوره زمانی ۵ ساله (۹۲-۱۳۸۸) می باشد.

مواد و روشها

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی (مقطعی) که مورد تایید کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه میباشد (کد.KUMS.REC 1394.505). ابتداء با جستجو در بانک های اطلاعاتی، مقالات خارجی و داخلی مرتبط استخراج و با استفاده از تجارب اساتید و مطالعات قبلی، فرم جمع آوری جامع اطلاعات از متغیرهای مورد نیاز تهیه گردید. داده ها ی کلیه پایان نامه های سال های ۸۸ تا پایان ۹۲ دوره پزشکی عمومی به تعداد ۲۴۱ پایان نامه به روش سرشماری، وارد مطالعه شدند به وسیله فرم های مربوطه که حاوی، سئوالات عمومی در مورد گروه آموزشی، نوع مطالعه، مدت زمان اجرا، چاپ مقاله، استاد مشاور و مشاور امار بود با مراجعه به کتابخانه مرکزی (جهت بررسی پایان نامه ها) و بایگانی واحد پژوهش (جهت بررسی پروپوزال پایان نامه ها)، داده ها جمع آوری و کد گذاری شده و با استفاده از برنامه SPSS 16 و روش آماری T-test و ANOVA یکطرفه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و ($p<۰/۰۵$) معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها

از تعداد ۲۴۱ پایان نامه، ۲۰۴ جلد (۸۴/۶۵٪) مربوط به گروه های آموزشی بالینی و ۳۷ جلد (۱۵/۳۵٪) مربوط به گروه های آموزشی علوم پایه (شکل ۱) و اختلاف بین گروه ها معنی دار بود ($p=۰۰۰$). بین گروه های آموزشی بالینی نیز اختلاف معنی دار وجود داشت ($p<۰/۰۵$) و بیشترین تعداد پایان نامه (۵۸ جلد، ۲۴/۰۶٪) مربوط به گروه آموزشی زنان-۲۸ جلد (۱۱/۶۱٪)، کودکان و روانپزشکی، هر یک ۲۶ جلد (۱۰/۷۸٪) بود. کمترین تعداد پایان نامه مربوط به گروه های آموزشی ارتوپدی، چشم پزشکی و جراحی مغز اعصاب بود (شکل ۲). در هر گروه آموزشی نیز توزیع پایان نامه ها میان اعضای هیأت علمی یکسان نبود و در گروه های آموزشی زنان، کودکان و روانپزشکی که تعداد پایان نامه ها بیشتر از سایر گروه ها بود، اختلاف معنی دار بین اعضا هیات علمی وجود داشت ($p<۰/۰۵$) و برخی اعضای هیأت علمی سهم بیشتر و برخی نیز فاقد پایان نامه بودند.

شکل ۱: مقایسه توزیع پایان نامه ها در گروههای آموزشی علوم پایه و بالینی.

توزیع پایان نامه ها در گروه های آموزشی علوم پایه نیز اختلاف معنی دار داشت ($p<۰/۰۵$) و بیشترین تعداد پایان نامه ها مربوط به گروه علوم تشریح، ۷ جلد (۲/۹٪)، فیزیولوژی-فارماکولوژی و قارچ شناسی، ۶ جلد (۲/۵٪) و کمترین تعداد مربوط به گروه های میکروب شناسی و تغذیه، ۲ جلد (۰/۸۳٪) بود (شکل ۳). از نظر نوع مطالعه، بیشترین تعداد از نوع توصیفی-مقطعی (۳۹/۴۲٪) و در درجات بعدی توصیفی-تحلیلی (۲۲/۸۲٪)، مورد-شاهدی (۱۴/۵۲٪) و کمترین تعداد از نوع توصیفی-طولی (۱/۶۶٪) بودند و جهت کلی موضوع پایان نامه ها، ۱۲۹ جلد (۵۳/۵۲٪)، توصیفی و پس از آن تشخیصی، ۶۵ جلد (۲۶/۹۷٪) و کمترین آنها نیز آزمایشگاهی، ۱۶جلد (۶/۶۳) و آموزشی، ۶ جلد (۲/۴۸٪) بودند. از نظر مدت اجرای پایان نامه ها (از زمان تصویب تا دفاع) در مطالعه حاضر، تعداد ۷۴ مورد (۳۰/۷٪) مدت اجرای بین ۱۲ تا ۱۸ ماه، ۵۳ مورد (۲۱/۹۹٪) کمتر از ۶ ماه، ۴۴ مورد (۱۸/۲۵٪) ۱۸ تا ۱۴ ماه، ۳۸ مورد (۱۵/۷۶٪) ۶ تا ۱۲ ماه، ۱۲ مورد (۴/۹۷٪) از ۲۴ تا ۳۰ ماه، ۵ مورد (۲/۰۷٪) بین ۳۰ تا ۳۶ ماه، ۵ مورد (۲/۰۷٪) بین ۴۲ تا ۴۸ ماه، ۴ مورد (۱/۶۵٪) از ۳۶ تا ۴۲ ماه و ۲ مورد (۰/۸۲٪) مدت اجرای بیشتر از ۴۸ ماه داشته اند.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

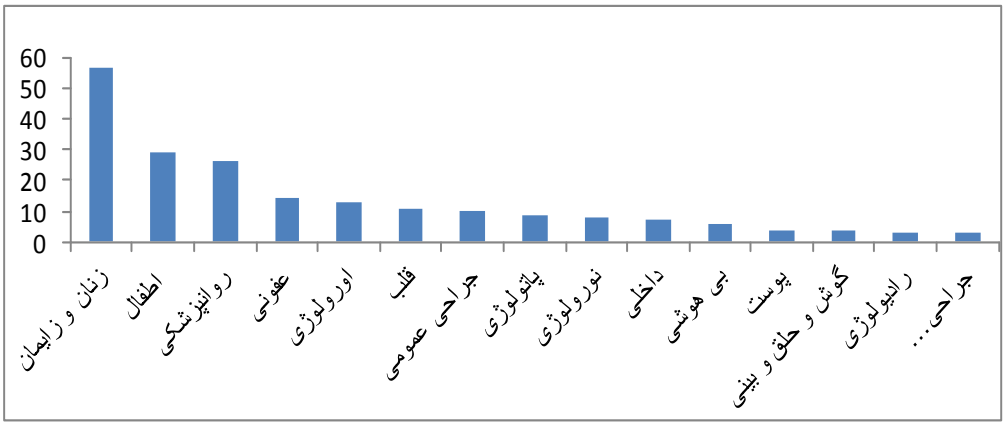

شکل۲: توزیع پایان نامه ها بین گروه های آموزشی بالینی.

شکل۳: توزیع پایان نامه ها بین گروه های آموزشی علوم پایه.

از نظر محل نمونه گیری پایان نامه ها، ۸۰ مورد (۳۳/۱۹٪) از پرونده بیماران بستری، ۴۵ مورد، ۱۸/۶۷٪ از جمعیت های خاص، ۳۸ مورد (۱۵/۷۶٪) از بیماران بستری بیمارستان، ۲۷ مورد (۱۱/۲٪) از مراجعین به درمانگاه، ۱۳ مورد (۵/۳۹٪) از بیماران سرپایی، ۸ مورد (۳/۳۱٪) از مراجعین به مطب و و ۳ مورد (۱/۲۴٪) از سایر مکان ها نمونه گیری شده بود.

عمده پایان نامه های مورد بررسی (۹۶/۶۸٪) فقط یک استاد راهنما داشته و فقط ۳/۳۱٪ دو یا بیشتر استاد راهنما داشتند. از نظر مرتبه دانشگاهی، ۵۹/۰۳٪ پایان نامه ها استاد راهنما مرتبه استادیاری، ۳۴/۱۳٪ مرتبه دانشیار و ۶/۸۲٪ مرتبه استادی داشتند. از نظر تعداد دانشجویان انجام دهنده، ۹۶/۲۶٪ توسط یک دانشجو، ۳/۳۱٪ توسط ۲ دانشجو و ۱ مورد توسط بیش از دو دانشجو انجام شده بود. همچنین بیشتر پایان نامه ها (۷۸/۴۲٪) دارای مشاورآماری بودند و ۵۳/۱۱٪ استاد مشاور غیر از مشاوراماری داشتند. ۸/۷۱٪ پایان نامه ها نیز به صورت مشترک بین اساتید راهنمای علوم پایه و بالینی راهنمایی یا مشاوره شده بودند. از نظر نمره ارزشیابی، ۵۱/۸۶٪ نمره بین ۱۷ تا ۱۸، ۳۷/۳۴٪ نمره بین ۱۸ تا ۱۹، ۶/۲۲٪ بین ۱۹ تا ۲۰ و ۴/۵۶٪ نمره کمتر از ۱۷ داشتند، میانگین نمرات پایان نامه های مربوط به گروه های آموزشی علوم پایه (۱۸/۶۹) بالاتر از پایان نامه های بالینی (۱۸/۵۵) بود ولی اختلاف آنها معنی دار نبود($p>0/05$).

بیشتر پایان نامه های مورد بررسی (۵۵/۱۸٪) بین۵۰-۳۰ صفحه و فقط ۲ مورد بیش از ۱۳۰ صفحه داشته و میانگین تعداد صفحات پایان نامه های مربوط به علوم پایه (۴۶/۰۲) بیش از پایان نامه های بالینی (۴۳/۸۵) بود ولی اختلاف آنها معنی دار نبود($p>0/05$). تعداد منابع به کار رفته در پایان نامه های علوم پایه-۴۰/۵۹ و علوم بالینی-۲۲/۳۱ و اختلاف بین آنها معنی دار بود($p<0/05$) و ۳۵/۶۸٪ پایان نامه ها بین ۲۰-۱۰ منبع و ۲۶/۹۷٪ بین ۳۰-۲۰ منبع داشتند و فقط ۱/۶۵٪ موارد بیش از ۱۰۰ منبع استفاده کرده بودند میانگین تعداد منابع پایان نامه های مربوط به علوم پایه برابر ۴۰/۵۹ و بیش از این مقدار در پایان نامه های بالینی(۲۲/۳۱) بود. همچنین از مجموع ۲۴۱ پایان نامه،۷۹ مورد (۳۲/۷۸٪) به عنوان مقاله به چاپ رسیده بود و اختلاف بین گروه های علوم پایه و بالینی معنی دار بود ($p<0/05$) (شکل۴)

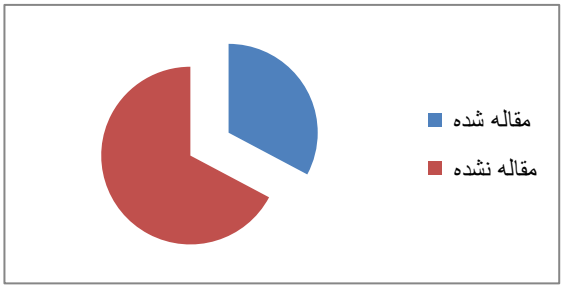

شکل ٤. درصد تعداد مقالات استخراج شده از پایان نامه

بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق، تعداد ۲۴۱ پایان نامه بررسی شد که اکثرا" (۸۴/۶۵٪) مربوط به گروه های آموزشی بالینی بودند. در مطالعه حمزوی و همکاران نیز مشخص

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

شد که بیشترین فراوانی پایان نامه ها مربوط به گروه های آموزشی بالینی (۸۷/۳٪) در مقابل گروه های آموزشی علوم پایه (۱۲/۷) بود و در بین آنها بیشترین تعداد مربوط به گروه های آموزشی روان پزشکی، زنان وعفونی بود (۱۲) در مطالعه علیشیری و همکاران نیز، ۲۸۷ پایان نامه مربوط به گروه های آموزشی بالینی و ۳۹ پایان نامه مربوط به گروه های آموزشی علوم پایه بود. بیشترین تعداد پایان نامه مربوط به گروه داخلی (۶۱ عنوان) و کمترین آن ها مربوط به گروه بهداشت ۱ عنوان بود(۱۳). اما در مطالعه صافی زاده و همکاران، بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به گروه های آموزشی پوست، روانپزشکی، پزشکی اجتماعی و اپیدمیولوژی بود (۱۴).

از نظر نوع مطالعه در بررسی ما، مطالعات توصیفی و توصیفی–تحلیلی به ترتیب بیشترین و مطالعات توصیفی–طولی کمترین فراوانی را داشتند. در مطالعه حمزوی و همکاران نیز، بیشترین پایان نامه ها، توصیفی–مقطعی و توصیفی و مطالعات هم گروهی، تجربی و تحلیلی گذشته نگر کمترین بود (۱۲) در مطالعه برقعی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی گلستان بیشترین موارد پایان نامه ها از نوع توصیفی–مقطعی و توصیفی و کمترین نوع، از نوع تجربی ومورد–شاهدی بوده است (۱). در مطالعه سالم و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نیز، بیشترین مطالعه از نوع توصیفی و کمترین آن مربوط به مطالعات همگروهی بود (۱۵). درمطالعه علیشیری و همکاران نیز بیشترین مطالعه، مقطعی (۱۲۲ عنوان) و کمترین مطالعه همگروهی (۹۹ عنوان) بود (۱۳). در مطالعه خادمی و همکاران، بیشترین توزیع فراوانی مربوط به مطالعات توصیفی بوده است که ۵۲٪ از روش تحقیق مشاهده ای و ۴۸٪ از روش های مداخله ای استفاده نموده اند (۱۶).

در مطالعه حاضر از نظر جهت کلی موضوع پایان نامه ها، عمده پایان نامه ها توصیفی و پس از آن تشخیصی و کمترین آنها نیز آزمایشگاهی و آموزشی بودند در حالی که در مطالعه حمزوی و همکاران، پایان نامه های با موضوع کلی درمانی بیشترین تعداد را شامل می شد و پس از آن تشخیصی و آزمایشگاهی و کمترین با موضوع آمار و اپیدمیولوژی و آموزشی قرار داشتند (۱۲).

از نظر محل نمونه گیری پایان نامه ها، بترتیب پرونده بیماران بستری، جمعیت های خاص، بیماران بستری دربیمارستان، مراجعین به درمانگاه، بیماران سرپایی و مراجعین به مطب بودند، در مطالعه حمزوی و همکاران بترتیب بیماران بستری، پرونده بیماران و مراجعین به درمانگاه یا بیمارستان بوده است (۱۲) در مطالعه گوشه گیر و همکاران، مکان نمونه گیری به ترتیب از مراجعین بیمارستانی، پرونده های بایگانی بیمارستان و از جامعه بوده است (۱۷).

از نظر مدت اجرای پایان نامه ها (از زمان تصویب تا دفاع در مطالعه ما ۷۴ مورد (۳۰/۷٪) مدت زمان بین ۱۲ تا ۱۸ ماه و ۲۱/۹۹٪ کمتر از ۶ ماه داشتند و ۰/۸۲٪ بیش از ۴۸ ماه طول کشیده بودند در حالی که در مطالعه حمزوی و همکاران، عمده پایان نامه ها (۹۵٪) مدت اجرای کمتر از ۲۴ ماه داشته اند (۱۲).

هم چنین در مطالعه ای گوشه گیر و هم کارانش مدت اجرای پایان نامه ها بین ۵/۴ تا ۲۰ ماه بوده است (۱۷). از نظر تعداداستاد راهنما، ۲۳۳ مورد (۹۶/۶۸٪) یک استاد راهنما و ۸ مورد (۳/۳۱٪) ۲ یا بیشتر استاد راهنما داشتند که مشابه نتایج مطالعه حمزوی و همکاران بود که در آن ۹۸/۹٪ پایان نامه ها یک استاد و ۱/۱٪ آنها دو یا بیشتر استاد راهنما داشته اند (۱۲). هم چنین در مطالعه ما بیشتر پایان نامه ها ۱۸۹جلد (۷۸/۴۲٪) دارای مشاور آمار بودند و ۱۲۸(۵۳/۱۱٪) استاد مشاور غیر از مشاوراماری داشتند

از نظر نمره ارزشیابی، ۵۱/۸۶٪ پایان نامه ها نمره بین ۱۷–۱۸، ۳۷/۳۴٪ نمره ۱۸–۱۹، ۶/۲۲٪ نمره ۱۹–۲۰ و ۴/۵۶٪ نمره کمتر از ۱۷ داشتند میانگین نمرات پایان نامه های مربوط به گروه های آموزشی علوم پایه (۱۸/۶۹) بالاتر از پایان نامه های بالینی (۱۸/۵۵) بود، در مطالعه علیشیری و همکاران میانگین کل نمره ای که گروه داوران به پایان نامه ها داده بودند ۱۸/۸۶±۲/۱ بود(۱۳). بیشتر پایان نامه های مورد بررسی (۵۵/۱۸٪)۳۰–۵۰ صفحه و فقط ۰/۸۲٪ بیش از ۱۳۰ صفحه داشتند و میانگین تعداد صفحات پایان نامه های مربوط به علوم پایه (۴۶/۰۲) بیش از پایان نامه های بالینی (۴۳/۸۵) بود. از نظر تعداد منابع به کار رفته در نگارش پایان نامه، ۳۵/۶۸٪ پایان نامه ها بین ۱۰–۲۰ منبع و ۲۶/۹۷٪ بین ۲۰–۳۰ منبع داشتند و فقط ۱/۶۵٪ موارد از بیش از ۱۰۰ منبع استفاده کرده بودند. میانگین تعداد منابع پایان نامه های مربوط به علوم پایه برابر ۴۰/۵۹ پایان نامه ها و کمتر از این مقدار در پایان نامه های بالینی (۲۲/۳۱) بود. در این تحقیق از مجموع ۲۴۱ پایان نامه، ۷۹ مورد (۳۲/۷۸٪) به عنوان مقاله به چاپ رسیده بود، در مطالعه علیشیری و همکاران نیز از ۲۱ گروه آموزشی علوم بالینی و علوم پایه، ۱۰۶ پایان نامه دارای مقاله چاپ شده و ۲۱۲ عنوان فاقد مقاله چاپ شده بودند (۱۳).

در پایان باید اشاره کرد علیرغم افزایش کارگاه های آموزشی (۱۸) در مورد پژوهش و نگارش پایان نامه، تغییر معنی داری در بهبود وضعیت پایان نامه ها ایجاد نشده است، لذا بنظر می رسد علاوه بر برگزاری کارگاه و سایر روش های آموزشی، می بایست از نظارت جامع تر و با مکانیسم خاصی کنترل دقیق تری بر نحوی اجرا و نگارش پایان نامه ها انحام بگیرد. هنوز اشکالات زیاد در روند اجرای پایان نامه دانشجویان پزشکی وجود دارد ونگارش و روند تهیه آن از اهمیت مناسبی برخوردار نیست.

تقدیر و تشکر

این مطالعه با کد KUMS.REC.1394.505 در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه به تصویب رسیده است. در پایان از همکاری تمامی کسانی که در این مطالعه شرکت داشته اند تشکر و قدردانی می شود.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

The Characteristics of General Medicine Thesis in Kermanshah University of Medical Sciences during Five Years Periods

MR. Khazaei (Ph.D) [1], A. Karimi (M.D) [2], M. Bagher Heidari(M.D) [3], M. Khazaei (Ph.D) [4*]

1. Assistant Professor, Fertility and Infertility Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
2. Physician, Fertility and Infertility Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Surgery, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
4. Professor, Fertility and Infertility Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 6(2); Spring & Summer 2017-2018; pp: 7-12

Received: Sep 29th 2017, Revised: Jul 30th 2018, Accepted: Aug 1th 2018

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Doing and writing the qualified thesis could be considered as the onset of the research proceeding and formation of academic identity of students. The purpose of this study was to investigate the properties of general medicine thesis at Kermanshah University of medical sciences during 5 years periods (2009-2013).

METHODS: In this descriptive-analytic (cross-sectional) study, a comprehensive information form was prepared according to previous data. In addition, the contents of all general medicine theses during 2009-2013 (241 cases) were gathered and coded from university library and archive of research center. Data were statistically analyzed using SPSS16 program.

FINDINGS: From 241 theses, 204 volumes (84.65%) were related to clinical departments. and 37 cases (15.35%) related to basic departments, and their difference were significant (p=0.000), also difference between clinical departments were significant (p<0.05). The most studies were cross-sectional descriptive (39.42%); 74 (30.7%) cases were performed within 12-18 months; 80 (33.19%) cases were sampled from hospitalized patient files. The most theses (96.68%) were conducted by a supervisor and were dine by one student (96.26%). Further, 189 volumes (78.42%) had statistical advisor. In term of evaluation scoring, 51.86% were scored between 17–18. The most of theses (58.18%) had 30-50 pages. 35.68% had around 10-20 references and 79 cases (32.78%) was published as a paper.

CONCLUSION: In spite of the extensive emphasis from educational and research politicians, there is no enough attention to the theses of general medicine courses.

KEY WORDS: *Thesis, general medicine, Kermanshah*

*Corresponding Author; **M. Khazaei**
Address: Fertility and Infertility Research Center, Medical school, University Ave, Shahid Shiroudi Blvd, Kermanshah, Iran. Postcode: 6714869914.
Tel: 08334274618, Fax: 08334281563
Email: Mkhazaei@kums.ac.ir.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

References

1.Borghei A, Rabie MR, Estrabadi S, Abtahi A. Survey of structure of medical thesis in Gholestan university of medical sciences during 1996-2004. Strides in Development of Medical education, 2009; 4(2):108-115. [Persian].

2.Regojo Zapata O, Lamata Hernández F, Sánchez Zalabardo JM, Elizalde Benito A, Navarro Gil J, Valdivia Uría JG. Quality analysis of the statistical used resources (material and methods section) in thesis projects of a university department. Actas Urol Esp, 2004; 28(8): 581-7. [Spanish]

3.Rezakhani Moghadam H, Shojaeizadeh D, Nabiolahi A, Moez S. The content analysis of theses in the field of health education in Tehran University of Medical Sciences, Tarbiat Modares University and Iran University of Medical Sciences during. Payavard Salamat, 2011; 5(1): 80-90.

4.Mirsamadi M, Chehreei A, Bagherzade AH. Theses of graduate medical course in the first semester of 1999university of medical sciences and health services in terms of scientific principles of writing. Iran Univ Med Sci J, 1999; 9(32):741-50. [Persian].

5.Ghanai F, Shafzas A, Faridī I, et al. A five-year review of medical students' dissertations in Guilan University of Medical Sciences, Guilan Univ Med Sci J, 1998; 5-26: 15-9. [Persian].

6.Chadganipour M. Scientific Writing Thesis. 2nd ed. Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences. 1994, 4. [Persian].

7.Peiravi H, Fekri F, Ghaskar L , Azar ghashb A. Qualitative and quantitative variations medical thesis and assess the factors affecting them. Research Journal Researcher. 2008; 4(14): 97- 105. [In Persian].

8.Kolahi A. Summary of the final report of the research project, Comparison of the quality of Ph.D. theses in the medical sciences of the medical sciences universities of the country during the academic year. 1991-1992, 1998-1999. Research deputy of the ministry of health and medical education, 2003; 1-34. [Persian].

9.Mirsamadi MM, Chehrei A, Bagherzadeh AH. Study of theses of graduates of general medical education in the semester of May 2008 iranian university of medical sciences and health services in terms of scientific principles of writing. J Iran Univ Med Sci, 1999; 32(9): 741-75. [Persian].

10.Kolahi AA. Mohammadi A. The relation between executing of thesis policies and medical student's theses quality in type I medical faculties of Iran. J Med Educ, 2004; 6(1): 95-99.

11.Asifzadeh S, Kalantari Z. Student theses graduated from Qazvin university of medical sciences. J Guilan Univ Med Sci, 1998; 25-26: 22-18. [Persian].

12.Hamzavi Y, Ashrafabadi M, Rezaei M, Khazaei M. Features of medical student's theses at kermanshah university of medical sciences during a five-year period. Educational Research in Medical Sciences. 2013; 2(1):9-13. [Persian].

13.Alishiri GH, Fakhr Jahani F, Rokhsarizadeh H, Miri SM, Helisaz MT, Hussyni SM. Evaluation of writing principles in medical alumni theses of a medical sciences university. Iran J Military Med, 2010; 12(2): 75-79. [Persian].

14.Safizadeh H, Kargar S, Shamsi A. Study of the subject and structure and characteristics of Ph.D. General Medical Sciences thesis, Kerman University of Medical Sciences from 1993-2003. J Dev Steps Med Educ, 2005. [Persian].

15.Salem Z, Rezaeaian M, Valinejad M. Comparison of citation patterns in dissertations of medical students in Rafsanjan University of Medical Sciences (RUMS) during three time periods between years Iranian Journal of Medical Education, 2011, 1372-1386. 192-199. [Persian].

16.Khademi AA, Tavangar AA, Pourhossein K. Study of the quality of the dissertations of Isfahan dental school during 2008-2003. 12-17. [Persian].

17.Ghoshegiri S, Jafari F, Khalidi N. Study of the characteristics of the theses of Shahed Medical School. J Dev Steps Med Educ, 2005: 86. [Persian].

18.Mostafavi S A, Parvaresh N. Isfahan Pharmacists' Attitude toward the Influence of Dissertation Topics on Job Prospect. Biannual J of Med Edu; Education Development Center, Babol Univ of Med Sci, 2014; 2 (2) :22-29. [Persian].

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]